

KUTSESTANDARD

Noorem-maastikuehitaja, tase 3

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Noorem-maastikuehitaja, tase 3	3

A-osa

KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Sellel kutsealal on kolm kutset: noorem-maastikuehitaja, tase 3, maastikuehitaja, tase 4 ja vanem-maastikuehitaja, tase 5.

Noorem-maastikuehitaja on oskustöötaja, kelle põhilised tööd on maastikuehituse objekti ettevalmistamine, materjali ladustamine, mullatööd, istutamine jms. Noorem-maastikuehitaja osaleb aia või haljasala rajamisel ning teede ja müüride ehitamisel. Hooldustöödel ta rohib, niidab, väetab, teeb taimekaitset jm. Ta töötab põhiliselt juhendamisel ja mõnes kitsamas tööloigis iseseisvalt, järgides üksikasjalisi juhiseid.

Noorem-maastikuehitaja töötab välitingimustes ja vajaduse korral avalikus ruumis, sellel kutsealal töötamine nõuab head tervist, füüsilist vastupidavust ja pingetaluvust. Ta suhtub austusega elusloodusesse.

A.2 Tööosad

A.2.1 Objekti (haljasala, rajatis) ettevalmistamine

A.2.2 Istutusalade rajamine, taimede, sh sibulate, istutamine ning seemnete külvamine

A.2.3 Sillutiste (betoonkivi, looduskivi, puidu- ja sõelmeteede) paigaldamine

A.2.4 Muru rajamine

A.2.5 Aedade ja haljasalade hooldamine

Valitavad tööosad

A.2.6 Puidust rajatiste (pergolat, terrassid, võreseinad ja lihtsamad katusealused) ehitamine ja hooldamine

A.2.7 Müüride ehitamine

A.2.8 Sisehaljastuse rajamine ja hooldamine

A.2.9 Aiaveekogude (va betoonbasseinid) rajamine

A.2.10 Piirete ehitamine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Noorem-maastikuehitaja töö on paindliku tööajaga, vajadusel töötatakse ka puhkepäevadel.

Töö on vahelduvate tööülesannetega ning toimub põhiliselt välitingimustes ja vahel sisetingsimustes. Noorem-maastikuehitaja töö eripära on töötamine avalikus ruumis, tööriietes ja möödakäijate pilgu all; raskuste tõstmine, töötamine sundasendis, müra, vibratsioon, heitgaasid, ilmastikutingimuste ja temperatuuride vaheldumine, niiskus ning kokkupuude erinevate allergeenidega (nt kemikaalid, tolm jm).

A.4 Töövahendid

Noorem-maastikuehitaja põhilised töövahendid on:

löikevahendid: noad, aia-, oksa- ja hekikäärid, saed, tangid jm;

aiandustarvikud: kärud, kastekannud, labidad, rehad, kühvliid, hargid, vee- ja mürgipritsid jm;

puidutööriistad: vasarad, saed, kirved, hõõvliid, peitliid, trelliid jm;

masinad ja seadmed: niidukid, trimmerid, hekilõikurid jm;

muud abivahendid: koristusvahendid jm.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Noorem-maastikuehitaja töö eeldab füüsilist vastupidavust ja pingetaluvust. Kasuks tulevad keskendumisvõime, kohusetundlikkus, kohanemisvõime, koostöövõime, keskkonnataluvus, loogiline mõtlemine, saavutusvajadus, koormustaluvus, koordinatsioon ja osavus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Noorem-maastikuehitajatena töötavad tavaliselt inimesed, kellel on kas kutseharidus, läbitud on kutsealane täiendusõpe või on oskused omandatud praktilise tööga kogenud maastikuehitaja käe all.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Haljastaja, haljasalade hooldaja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel on nõutav kohustuslike kompetentside B.2.1-B.2.5 ja B.2.11 (lääviv kompetents) tõendamine ning valitavatest kompetentsidest B.2.6-B.2.10 peab valima vähemalt ühe kompetentsi.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Objekti (haljasala, rajatis) ettevalmistamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) ladustab etteantud materjalid nõuetekohaselt; 2) valmistab pinnase käsitsi ette, arvestades etteantud juhiseid. Teadmised: 1) puit- ja kivimaterjalide liigitus ja omadused; 2) materjalide ladustamise nõuded; 3) käsitsi mullaharimise põhimõtted; 4) haljasalade mullaharimise käsitööriistade liigitus, töö- ja hoolduspõhimõtted; 5) lokaalse kuivendus- ja kastmissüsteemi paigaldamise põhimõtted. Hindamismeetod(id): Praktiline töö ja intervjuu.	
B.2.2 Istutusalaade rajamine, taimede, sh sibulate, istutamine ning seemnete külvamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) valmistab ette kasvualuse, teeb mehhaanilist umbrohutõrjet, arvestades etteantud juhiseid; 2) paigaldab istutusala servad, arvestades etteantud juhiseid; 3) paigaldab geosünteedid, arvestades etteantud juhiseid; 4) külvab seemned; istutab, kastab ja toestab taimed, arvestades istiku tüüpi, suurust, taime liiki, kasvukoha-, ilmastiku- ja mullastikutingimusi, arvestades etteantud juhiseid; 5) abistab suurte puude/põõsaste istutamisel, arvestades etteantud juhiseid; 6) multšib, arvestades aastaaega, mullapinna olukorda (niiskus, temperatuur), taimede kasvunõudeid. Teadmised: 1) aias kasvatatavate taimede liigitus ja kasvunõuded; 2) põhiliste umbrohtude liigitus; 3) geosünteedide, multšide ja erinevate servamaterjalide liigitus, omadused ja paigaldamise põhimõtted; 4) istikutüübid ja istutusviisid. Hindamismeetod(id):	

Praktiline töö ja test.	
B.2.3 Sillutise (betoonkivi, looduskivi, puidu- ja sõelmeteede) paigaldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) ehitab teeküna ja paigaldab aluspõhja, arvestades etteantud juhiseid; 2) toob ette materjale sillutise ja teeäärise paigaldamisel, arvestades etteantud juhiseid; 3) täidab vuugid, kasutades asjakohaseid töövahendeid.	
Teadmised: 1) teeküna ja aluspõhja rajamise põhimõtted; 2) sillutise rajamisel kasutatavate materjalide liigitus ja omadused.	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö.	
B.2.4 Muru rajamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) valmistab murupinna käsitsi ette, arvestades etteantud juhiseid; 2) külvab käsitsi või käsikülvikuga muruseemned ja väetise ning tihendab pinnase, arvestades etteantud juhiseid; 3) paigaldab siirdmuru arvestades etteantud juhiseid; 4) kastab muru külvijärgselt ja perioodiliselt arvestades etteantud juhiseid.	
Teadmised: 1) käsitsi mullaharimise põhimõtted; 2) mullaharimise tööriistade töö- ja hoolduspõhimõtted; 3) muru rajamise põhimõtted.	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö.	
B.2.5 Aedade ja haljasalade hooldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) hooldab teid, müüre ja treppe vastavalt juhisteid; 2) hooldab (niidab, väetab) muru vastavalt juhisteid; 3) abistab hekkide pügamisel koristustöödel vastavalt juhisteid; 4) hooldab (lõikab, kastab, multšib, kobestab, rohib, toestab, valmistab talveks ette jm) aiakultuure vastavalt juhisteid; 5) väetab aiakultuure vastavalt juhisteid; 6) teeb abitöid viljapuude ja marjapõõsaste hoolduslõikustel ning teiste suurte puude lõikamisel vastavalt juhisteid ja järgides tööohutusnõudeid.	
Teadmised: 1) aias kasvatatavate taimede liigitus ja kasvunõuded; 2) põhiliste umbrohtude liigitus; 3) taimede ja muru väetamise alused; 4) aedade ja haljasalade hooldamispõhimõtted; 5) aedade ja haljasalade hoolduses kasutatavate tööriistade töö- ja hoolduspõhimõtted ning sise-eeskirjad; 6) taimede hoolduslõikuste põhimõtted; 7) enamlevinud taimehaiguste ja kahjurite liigitus, taimekaitse alused.	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö ja test.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Kutse taotlemisel peab valitavatest kompetentsidest B.2.6-B.2.10 valima vähemalt ühe kompetentsi.

B.2.6 Puidust rajatiste (pergolat, terrassid, võreseinad ja lihtsamad katusealused) ehitamine ja hooldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad:	

- 1) hoiustab ja ladustab puitmaterjali vastavalt etteantud juhiste;
- 2) teeb abitöid postvundamendi ehitamisel vastavalt etteantud juhiste, kasutades ratsionaalseid töövõtteid ja arvestades tööohutusnõudeid;
- 3) teeb abitöid metall-, betoon- ja puitpostide paigaldamisel, järgides etteantud juhiseid ja tööohutusnõudeid;
- 4) teeb abitöid puitkarkassi ehitamisel, järgides etteantud juhiseid ja tööohutusnõudeid;
- 5) teeb abitöid katusekonstruktsioonide ehitamisel, arvestades tööohutusnõudeid ja etteantud juhiseid;
- 6) viimistleb (lihvivib, värvib jm) rajatise, kasutades vajalikke tööriistu.

Teadmised:

- 1) puutöö alused;
- 2) materjalide ladustamise nõuded;
- 3) puitmaterjalide liigitus ja omadused;
- 4) puidu viimistlemise võtted;
- 5) betooni valmistamise põhimõtted.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö.

B.2.7 Müüride ehitamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) teeb abitöid seguga vundamendi ja tugimüüride ehitamisel, arvestades etteantud juhiseid, kasutades tööks sobilikke tööriistu ja -vahendeid ning töövõtteid ja arvestades tööohutusnõudeid;
- 2) teeb abitöid kuivmüüri ehitamisel, arvestades etteantud juhiseid, kasutades tööks sobilikke tööriistu ja -vahendeid ning töövõtteid ja arvestades tööohutusnõudeid.

Teadmised:

- 1) müürikivide liigid ja omadused;
- 2) segumaterjalide liigid ja omadused, ja segu valmistamise tehnoloogia;
- 3) vundamendi rajamise ja müüriladumise põhitõed;
- 4) tööriistade töö- ja hoolduspõhimõtted.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö.

B.2.8 Sisehaljastuse rajamine ja hooldamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) teeb abitöid sisehaljastustöödel, arvestades etteantud juhiseid;
- 2) hooldab haljastust, arvestades etteantud juhiseid.

Teadmised:

- 1) toataimede liigitus ja hoolduspõhimõtted;
- 2) toataimede kasvunõuded;
- 3) enamlevinud taimehaiguste ja kahjurite liigitus, taimekaitse alused.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö ja test.

B.2.9 Aiaveekogude (va betoonbasseinid) rajamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) kaevab käsitsi süvendi ja paigaldab aluskihid vastavalt etteantud juhiste;
- 2) viimistleb aiaveekogu servad vastavalt etteantud juhiste;
- 3) istutab vee- ja kaldataimed, arvestades taime liiki, kasvunõudeid ja mullatingimusi.

Teadmised

- 1) aiaveekogude rajamise põhimõtted;
- 2) vee- ja kaldataimede liigitus, nende kasvualused ja -nõuded.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö ja intervjuu.

B.2.10 Piirete ehitamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) teeb abitöid metall-, kuivbetoon- ja puitpostide paigaldamisel, järgides etteantud juhiseid ja tööohutusnõudeid;
- 2) teeb abitöid võrktrade ehitamisel ja võrkmodulite paigaldamisel, järgides etteantud juhiseid;
- 3) teeb abitöid puitpiirete ehitamisel ja puitmodulite paigaldamisel, järgides etteantud juhiseid ja tööohutusnõudeid;
- 4) teeb abitöid etnograafiliste aiapiirete ja väravate ehitamisel, järgides etteantud juhiseid.

Teadmised:

- 1) piirete tüübid ja nende paigaldamise alused;
- 2) puutöö alused;
- 3) materjalide ladustamise nõuded;
- 4) puitmaterjalide liigitus ja omadused;
- 5) puidu viimistlemise võtted;
- 6) betooni valmistamise põhimõtted.

Hindamismeetod(id):

Praktiline töö.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.11 Noorem-maastikuehitaja, tase 3 kutset läbiv kompetents	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi, järgides maastikuehituslikku ja aianduslikku head tava; 2) täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul; järgib ehitusprotsessis ohutus- ja keskkonnanõuete täitmist; hoiab korras oma töömaa ja -vahendid; 3) korraldab jäätmete, sh orgaaniliste jäätmete, nõuetekohase käitluse; 4) on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, suhtleb kolleegidega, jagab teistega kogu vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; 5) õnnetusjuhtumi korral kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale; 6) kasutab arvutit tasemel AO1-AO4 ja AO7 (vt lisa 3); 7) keelteoskus: valdab eesti keelt tasemel A2 ja ühte võõrkeelt tasemel A1 (vt lisa 4).	
Teadmised: 1) ergonoomilised töövõtted; 2) juhiste lugemine ja tõlgendamine; 3) kompostimajanduse ja jäätmekäitluse alused.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis loetletud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-29052012-3.6/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Ülle Grišakov, OÜ Kivisilla Liina Jürisoo, Lamark OÜ Raili Laas, Luua Metsanduskool Tarmo Loid, VT Haljastus OÜ Ain Luks, Haljastuslux Mihkel Saar, Hansaplant Aita Sauemägi, SA Innove Kati Veski, Ardens OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	16

5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	29.05.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	28.05.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6113 Aednikud, puukooli töötajad ja istikukasvatajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Landscape gardner, level 3
C.3 Lisad	
Lisa 1 Tööosad ja tööülesanded	
Lisa 2 Kutsealaga seonduvad mõisted	
Lisa 3 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 4 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 5 Taimmaterjali nimekiri	